

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-106(4)/09

Warszawa, 13 lipca 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec senackiego projektu ustawy

**- o zmianie ustawy - Kodeks
postępowania karnego (druk nr 1999).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Sprawiedliwości do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

Stanowisko Rządu do senackiego *projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (druk nr 1999)*

Senacki *projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego*, który przewiduje zmianę brzmienia art. 540 § 2 Kodeksu postępowania karnego, dotyczy wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 września 2006 r. (sygn. SK 60/05) stwierdzającego niezgodność tego przepisu z Konstytucją.

Trybunał Konstytucyjny w wyroku tym stwierdził, że art. 540 § 2 k.p.k. w zakresie, w jakim ogranicza dopuszczalność wznowienia postępowania na korzyść oskarżonego tylko do przypadków, w których uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjny przepis prawny stanowi podstawę skazania lub warunkowego umorzenia, jest niezgodny z art. 190 ust. 4 w zw. z art. 32 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji.

W uzasadnieniu wyroku Trybunału wskazano, że „*wprowadzone w art. 540 § 2 k.p.k. ograniczenie dopuszczalności wznowienia poprzez wskazanie bardzo wąskiego zakresu orzeczeń, które dają podstawę do żądania restytucji, jest nieuzasadnione. Ustawodawca, w sposób sprzeczny z obowiązkami wynikającymi z art. 190 ust. 4 Konstytucji, wykluczył prawo żądania wznowienia co do wyroków umarzających i uniewinniających oraz co do wszelkich postanowień zapadających w postępowaniu karnym.*”.

Trybunał zawarł również w uzasadnieniu wyroku spostrzeżenie, iż wznowienie, o którym mowa w art. 190 ust. 4 Konstytucji, jeśli dotyczy postępowania karnego, nie może doprowadzić do pogorszenia sytuacji oskarżonego, bowiem byłoby to niezgodne z art. 42 ust. 1 Konstytucji oraz art. 1 § 1 i 4 Kodeksu karnego.

Podkreślić należy, że dokonanie nowelizacji art. 540 § 2 k.p.k. w celu wykonania wspomnianego wyroku Trybunału Konstytucyjnego przewiduje również rządowy *projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks*

postępowania karnego ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw, objęty drukiem sejmowym nr 1394.

Pierwsze czytanie tego projektu ustawy odbyło się w dniu 17 grudnia 2008 r., po czym projekt został skierowany do dalszych prac do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2009 r. Komisja podjęła decyzję o wspólnym rozpatrywaniu i sporządzeniu wspólnego sprawozdania projektów zawartych w drukach sejmowych nr 1021, 1276, 1278, 1289 oraz nr 1394. Obecnie projekty te stanowią przedmiot pracy Podkomisji powołanej przez Komisję Nadzwyczajną.

Zgodnie z przyjętą w tym projekcie formułą art. 540 § 2 k.p.k. przepis ten miałby następujące brzmienie:

„§ 2. Postępowanie wznawia się na korzyść strony, jeżeli w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stracił moc lub uległ zmianie przepis prawny będący podstawą orzeczenia; wznowienie nie może nastąpić na niekorzyść oskarżonego.”.

Proponowana formuła przepisu, spełniając w pełni wymogi wynikające z powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, w szczególności w zakresie gwarancji niepogorszenia sytuacji prawnej skazanego, pozwala tą podstawą wznowienia objąć także wznowienie leżące w interesie każdej innej niż oskarżony strony postępowania, pod warunkiem kumulatywnego zaistnienia dwóch przesłanek – niekorzystnego dla tej strony charakteru orzeczenia wydanego na podstawie zakwestionowanego przepisu oraz niepogarszania wskutek wznowienia postępowania sytuacji prawnej oskarżonego.

Należy nadto zasygnalizować, że rozwiązanie przyjęte w projekcie rządowym wyklucza możliwość zaistnienia wątpliwości interpretacyjnych, które potencjalnie mogą zaistnieć w wyniku stosowania art. 540 § 2 k.p.k. w wersji zaproponowanej w projekcie senackim. Wątpliwości te mogą wynikać z posłużenia się w formule przepisu pojęciem „aktu normatywnego” niezgodnego z konstytucją lub innym aktem wyższej rangi, nie zaś pojęciem „przepisu”.

Wydaje się również, iż ze względów praktycznych nie jest celowe sięganie po konstrukcję przepisu występującą w innej gałęzi prawa (formuła przedstawiona w projekcie senackim nawiązuje do brzmienia art. 401¹ Kodeksu postępowania cywilnego), zamiast uwzględniającego wskazania Trybunału Konstytucyjnego

poszerzenia zakresu normowania art. 540 § 2 k.p.k. przy wykorzystaniu jego obecnej konstrukcji.

Mając na uwadze powyżej przedstawione okoliczności należy stwierdzić, że przedstawiony do oceny projekt nowelizacji zasługuje generalnie na pozytywną opinię *ad meritum*.

Z uwagi na zawansowany etap prac parlamentarnych nad rządowym projektem rozważenia wymaga jednak celowość kontynuacji prac nad projektem senackim.